

Türkiye-AB ilişkileri

Emre Gönen

İstanbul Bilgi Üniversitesi

TEPAV 7 Aralık 2006

Müzakere süreci

- Aday ülke için en zor dönemdir
- Her genişleme, müzakere sürecini daha da ayrıntılı duruma getirmelidir
- Her genişleme, AB'nin karar alma mekanizmasını daha da yavaşlatmaktadır

Türkiye müzakereleri

- 5 Ekim 2005 tarihinde başlamıştır.
- Müzakerelerin ilk aşamasını “tarama süreci” oluşturur.
- “Tarama süreci, aday ülkenin hazırlık yapma ve müktesebatı üstlenme durumunu ortaya koymak için yapılır.

AB'nin Müzakerelerdeki Yapılanması

- AB müzakereleri hükümetlerarası bir niteliğe sahiptir;
- Hükümetlerarası Katılım Konferansında AB'yi oluşturan tüm devletler “ortak bir müzakereci” olarak hareket etmişlerdir;
- AB'nin ortak pozisyonları, mevcut AB Dönem Başkanlığı tarafından temsil edilmiştir;
- Avrupa Komisyonu'nun rolü, her bir müktesebat başlığı için taslak ortak pozisyon belgesinin hazırlanması ve sunulmasıdır.

AB'nin Müzakere'deki Başlıca Aktörleri

- Üye devletler: AB Ortak Pozisyon Belgesini onaylar ve Katılım Antlaşmasını kabul eder;
- Bakanlar Konseyi: Hükümetlerarası Katılım Konferansı çerçevesinde müzakereleri yürütür;
- Avrupa Komisyonu: Tarama sürecini yürütür ve taslak pozisyon belgesini hazırlar;
- Avrupa Parlamentosu: Katılım Antlaşmasını nihai olarak onaylar;
- Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi;
- Avrupa Birliği Vatandaşları: Doğrudan referandum veya dolaylı yoldan (parlamento) genişleme hakkındaki isteklerini ifade eder.

MÜZAKERE BAŞLIKLARININ LİSTESİ

- 1 Malların serbest dolaşımı
- 2 İşçilerin serbest dolaşımı
- 3 İş kurma hakkı ve hizmet sunumu serbestisi
- 4 Sermayenin serbest dolaşımı
- 5 Kamu ihaleleri
- 6 Şirketler hukuku
- 7 Fikri mülkiyet hukuku

- 8 Rekabet politikası
- 9 Mali hizmetler
- 10 Bilgi toplumu ve medya
- 11 Tarım ve kırsal kalkınma
- 12 Gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı politikası
- 13 Balıkçılık
- 14 Ulaştırma politikası

- 15 Enerji
- 16 Vergilendirme
- 17 Ekonomik ve parasal politika
- 18 İstatistik
- 19 Sosyal politika ve istihdam 1
- 20 Girişimcilik ve sanayi politikası
- 21 Trans-Avrupa ağları

- 22 Bölgesel politika ve yapısal araçların koordinasyonu
- 23 Yargı ve temel haklar
- 24 Adalet, özgürlük ve güvenlik
- 25 Bilim ve araştırma
- 26 Eğitim ve kültür
- 27 Çevre
- 28 Tüketici ve sağlığın korunması

- 29 Gümrük birliği
- 30 Dış İlişkiler
- 31 Dış politika, güvenlik ve savunma politikası
- 32 Mali kontrol
- 33 Mali ve bütçesel hükümler
- 34 Kurumlar
- 35 Diğer hususlar

Son gelişmeler

- Türkiye-AB ilişkilerinde GKRY sorunu, müzakereleri aksatacak boyutlara ulaşmıştır
- AB, GKRY gemi ve uçaklarının serbest dolaşımını gümrük birliğinin bir parçası olarak görmekte, Türkiye'ye bu anlamda baskı yapmaktadır.

Sorunlar

- Türkiye, KKTC üzerindeki izolasyonun kaldırılmaması halinde GKRY için adım atmayacağını belirtmiştir.
- Bunun üzerine Komisyon, bir tavsiye kararı alarak, sekiz konu başlığı için açılıшта, tüm konu başlıkları için kapanışta, kıyas kıstası olarak GKRY'ne liman ve havaalanlarının açılması hususunu getirmiştir.

Son gelişmeler

- Bu karar, müzakereleri kesmese de, önemli biçimde aksatacaktır.
- Bunu engellemek için Türkiye, bu sabah AB'ye, koşullu ve çok önemli bir teklifte bulunmuştur.
- Buna göre, GKRY ve KKTC'de birer liman ve havaalanı karşılıklı olarak açılacaktırç

Koşullar

- Türkiye’de de bir liman ve bir havaalanının açılacağı bu sistemde, Ercan Havaalanı ve Maraş limanının üstündeki uluslararası izolasyonun kalkması istenmiştir.
- Bunun yanısıra, 2007 yılında BM çerçevesinde Kıbrıs görüşmelerinin başlaması ve bir yıl içinde tamamlanması Türkiye tarafından istenmiştir.

En son gelişmeler

- Rum tarafı Türkiye'nin önerilerini hemen reddetmiş, ancak Komisyon çok olumlu bulduğunu ifade etmiştir.
- AB içinde görüşmeler sürmektedir.